

Vapaa-ajan lautakunta

14.05.2020

Aika 14.05.2020 klo 17:30 - 19:00

Paikka Sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
38	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
39	Pöytäkirjan tarkastaminen sekä tiedoksi antaminen kunnan jäsenelle	4
40	Asioiden käsittelyjärjestyksen hyväksyminen	5
41	Salon hyvinvointiraportti 2019	6
42	Marja Ruokosen hallitusaloite koulunkäyntiohjaajien ja erityistä tukea koulunkäynnissä tarvitsevien oppilaiden tilanteen tutkimisesta	8
43	Vapaa-ajan lautakunnan kokoukset syksyllä 2020	13
44	Kasirata Oy:n anomus Salon keilahallin vuokravapaudesta poikkeustilanteessa	14
45	Kansalaisopiston ja liikuntapalvelujen maksuhyvitykset koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan jälkeen	16
46	Viranhaltijapäätökset	20
47	Muut mahdolliset asiat	21

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Vierjoki-Väätäinen Karoliina	17:30 - 19:00	puheenjohtaja	
	Kortelainen Mika	17:30 - 19:00	1. varapuheenjohtaja	
	Keto-oja Piia	17:30 - 19:00	2. varapuheenjohtaja	
	Björkstrand Juha	17:30 - 19:00	jäsen	
	Hernesniemi Leila	17:30 - 19:00	jäsen	
	Hirvimäki Jani	17:30 - 19:00	jäsen	
	Isojunno Minna	17:30 - 19:00	jäsen	
	Laaksonen Arttu	17:30 - 19:00	jäsen	
	Peltonen Aimo	17:30 - 19:00	jäsen	
	Salokannel Reijo	17:30 - 19:00	jäsen, pöytäkirjan tarkastaja	
	Siikonen Stina	17:30 - 19:00	jäsen	
	Sjöholm-Nikkanen Anita	17:30 - 19:00	jäsen, pöytäkirjan tarkastaja	
	Ylönen Outi	17:30 - 19:00	jäsen	
Poissa	Piiparinen Jesse		nuorisovaltuuston edustaja	
	Luojus Susanna		asiantuntija	
Muu	Vesa Simo	17:30 - 19:00	kaupunginhallituksen edustaja	
	Lind Jaakko	17:30 - 19:00	asiantuntija	
	Pölönen Päivi	17:30 - 19:00	asiantuntija	
	Tanska Hilpi	17:30 - 19:00	asiantuntija	
	Setälä Pia	17:30 - 19:00	esittelijä	
	Mamia Satu	17:30 - 19:00	pöytäkirjanpitäjä	

Pöytäkirja nähtävillä

Tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävillä 20. toukokuuta 2020 alkaen Salon kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 38

Kuntalain 103 §:n mukaan kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Esityslista on lähetetty toimielimen päättämällä tavalla neljä päivää ennen kokousta.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan tarkastaminen sekä tiedoksi antaminen kunnan jäsenelle

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 39

Vapaa-ajan lautakunnan 31.8.2017 § 5 päätöksen mukaan pöytäkirja tarkastetaan kokousta seuraavana tiistaina ja sen tarkastaa kaksi kokouksessa tehtävään nimettyä jäsentä.

Tarkastettu pöytäkirja julkaistaan kaupungin yleisessä tietoverkossa kuntalain 140 §:n mukaisesti.

Pöytäkirja tarkastetaan 19.5.2020 ja tarkastettu pöytäkirja julkaistaan kaupungin yleisessä tietoverkossa 20.5.2020.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta valitsee tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Reijo Salokannel ja Anita Sjöholm-Nikkanen.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Asioiden käsittelyjärjestyksen hyväksyminen

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 40

Vapaa-ajan lautakunnalle on toimitettu kokouksen esityslista. Hallintosäännön 148 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei toimitella muuta päätä.

Hallintosäännön 149 §:n mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta päätää käsitellä asiat ennalta jaetun esityslistan mukaisesti.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Salon hyvinvointiraportti 2019

1688/00.01.02.02/2020

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 41

Valmistelija: terveyden edistämisen koordinaattori Marita Päivärinne
marita.paivarinne@salo.fi, 044 772 3672

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkuvaa toimintaa, jota varten kunnassa tarvitaan pysyvät rakenteet, kuntastrategia asettaa taas käytännön tavoitteet toiminnalle. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on laaja-alaista kaikkia hallinnonaloja velvoittavaa terveyteen ja hyvinvointiin sekä niiden taustatekijöihin vaikuttamista sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista. Hyvinvointikertomuksen painopisteenä niin strategisella kuin toiminnallisella tasolla on hyvinvointitiedon tuottaminen, analysointi ja kehittäminen. Hyvinvointikertomus on tärkeä osa kunnan normaalia vuosittaista strategia-, ohjelma-, talousarvio-, toiminta- ja käyttösuunnitelmatyötä. Se liittyy myös tilinpäätöksiin ja arviointiin. Vuosittainen hyvinvointiraportti taas antaa kuvan toiminnan suunnasta ja tarkastelupinnan mahdollisiin muutoksiin.

Salon kaupungin perustehtävä on kehittää alueemme elinvoimaa, edistää asukkaittemme hyvinvointia ja vahvistaa kuntalaistemme osallistumista ja yhteisöllisyyttä. Vuoden 2019 aikana terveyden edistämiseksi mitattiin kuntajohdon sekä kulttuurin osa-alueella. Salon kaupungin talouden kriittiset menestystekijöitä ovat asukasluvun muutos, työllisyysaste, huoltosuhde, veropohja sekä investointikyky. Palvelurakenteen näkökulmasta palvelukäytännöt tukevat omahoitoa ja itsenäistä selviytymistä ja palvelujärjestelmä rakentuu avohoitopalveluille.

Salon Hyvinvointisuunnitelmassa (2019-2020) on asetettu tavoitteet vuodelle 2020. Ne on johdettu laadinta-ajankohtana voimassa olevasta kaupunkistrategiasta.

- 1) Työllisyyden edistäminen
- 2) Syrjäytymisen ehkäisy ja kiusaamisen vähentäminen kaikissa ikäryhmissä
- 3) Terveet elämäntavat
- 4) Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä väestöryhmien terveyserojen kaventaminen on Salon kaupungissa yksi toiminnallisista tavoitteista. Tavoitteeseen pyritään tukemalla terveellisiä elämäntapoja ja tehostamalla varhaista puuttumista ja yhteistyötä sekä luomalla edellytyksiä turvalliselle ja viihtyisälle ympäristölle.

Hyvinvointiraportti vuodelta 2019 on esityslistan liitteenä.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta merkitsee hyvinvointiraportin vuodelta 2019 tiedoksi.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite 1 Salon Hyvinvointiraportti 2019

Kaupunginhallitus

§ 128

30.03.2020

Vapaa-ajan lautakunta

§ 42

14.05.2020

Marja Ruokosen hallitusaloite koulunkäyntiohjaajien ja erityistä tukea koulunkäynnissä tarvitsevien oppilaiden tilanteen tutkimisesta

1184/00.02.51/2020

Kaupunginhallitus 30.03.2020 § 128

"HALLITUSALOITE 30.03.2020

Vasemmistoliiton hallitusryhmä pyytää eri hallintokunnilta selvitystä ja toimenpiteitä siten, että tutkitaan henkilökohtaisten koulunkäyntiohjaajien ja erityistä tukea koulunkäynnissä tarvitsevien oppilaiden tilanne, esim. olisiko tarpeen ulottaa kotiin asti tämä palvelu ja tarvitsevatko opettajat tuekseen tähän tilanteeseen lisäresurssia. Hallituksen tämänpäiväisen tiedotuksen mukana tuli esille, että voi olla, että kouluun ei enää tänä keväänä palata. Jos opiskelu kotioloissa pitkittyy, monet oppilaat ovat vaarassa pudota ja ovat erityisen tuen tarpeessa. Rehtorit ovat tässä avainasemassa.

Kansalaisopisto, musiikkiopisto ja kirjasto – mitä kehittäviä toimenpiteitä voidaan tässä tilanteessa tehdä ja mitkä olisivat ne keinot ja menetelmät ja mitä resurssia tähän tarvittaisiin, että parhaalla mahdollisella tavalla ollaan ajan tasalla ja tulevaisuuden toiminta on turvattu. Voidaanko etäopetusta palauttaa?

Samalla tavalla nuorisopuolella tulisi tarkastella tasapuolisesti sitä, miten erilaisia toimintoja kuitenkin voitaisiin pitää yllä ja mitä etäyhteyksien kautta voidaan tehdä.

Vasemmistoliiton hallitusryhmä

Marja Ruokonen"

Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen valmisteltavaksi.

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 42

Valmistelijat: sivistyspalveluiden johtaja Pia Setälä, pia.setala@salo.fi, p. 044 778 4001, peruspalvelujohtaja Inkeri Lahti, inkeri.lahti@salo.fi, p. 044 778 4688, nuorisopalvelupäällikkö Johanna Paananen, johanna.paananen@salo.fi, p. 044 778 4800, vapaa-aikajohtaja Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi, p. 044 778 4700, kansalaisopiston rehtori Päivi Pölönen, paivi.polonen@salo.fi, p. 044 778 4562

Perusopetus

Aluehallintovirastot ovat tartuntalain (122772016) nojalla määränneet toimialueellaan sijaitsevien koulujen ja oppilaitosten tilat suljettavaksi 18.3.2020 alkaen. Kouluissa annettava lähiopetus on mahdollista vain esiopetuksen ja perusopetuksen 1-3- vuosiluokkien oppilaiden sekä erityisen tuen piirissä olevien, pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä

Kaupunginhallitus
Vapaa-ajan lautakunta

§ 128
§ 42

30.03.2020
14.05.2020

---

olevien oppilaiden ja maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden opetuksessa.

Perusopetuksen huoltajille on tehty kyselyä liittyen etäopetuksen järjestelyihin. Vastauksia kyselyyn tuli 3392. Huoltajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä etäopetuksen järjestelyihin. Kuitenkin vastausten perusteella opettajille laadittiin vielä täsmennetyt ohjeet poikkeusolojen järjestämiseen liittyen. Keskeisimpinä ohjeina olivat vaatimus päivittäisestä etäopettamisesta, tehtävien määrän arvioiminen ja säännöllisen päivästruktuurin luominen.

Huoltajat nostivat kyselyssä esiin jonkin verran tarvetta oppilaiden lisätuelle. Eniten huoltajat toivoivat opettajien antamaa opetusta etäyhteyksiä hyödyntäen. Poikkeusolojen alkuvaiheen jälkeen opetuksen määrä onkin lisääntynyt.

Rehtorien arvioiden mukaan useassa koulussa on poikkeusolojen aikana lisääntyntä tarvetta koulunkäyntiohjaajien ohjaukselle etäopetuksen oppilaille. Koulunkäyntiohjaajia on tästä johtuen kutsuttu takaisin töihin. Niissä kouluissa, joissa on tarvetta etäoppilaiden ohjaukselle, voidaan sitä koulunkäyntiohjaajien töihin kutsumisen jälkeen järjestää etäopetuksena. Koulunkäyntiohjaajien etäavun ansioista oppimisvaikeudet ja oppimisen tuen tarve pystytään huomiomaan, sillä oppilaiden oppimisvaikeudet eivät lakkaa olemasta, vaikka opiskelu on siirtynyt kotiin. Oppilaiden tuen tarvetta seurataan viikoittain ja tarvittaessa järjestelyihin voidaan tehdä muutoksia.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyön avoimia palveluja on toteutettu verkkonuorisotyönä ja yksilökeskusteluina poikkeusolojen aikana. Nuoriso-ohjaajat ovat olleet tavoitettavissa verkon kautta.

Nuorisotyön yksilöllisiin palveluihin kuuluvaa etsivää nuorisotyötä on toteutettu normaalisti pois lukien Tönöasiakastapaamisia sekä jalkautumista asiakkaan kanssa palveluihin, kotiin jne.

Nuorten työpajat toimivat digitaalisissa pajoissa, yksilötapaamisin ja pienryhmin. Sähköinen mediapaja on avoin kaikille salolaisille 15-25-vuotialle nuorille.

Nuorisopalvelujen näkemyksiä ja kokemuksia nuorisotyöstä poikkeustilanteessa:

Nuoret tarvitsevat kaverisuhteita, luotettavia aikuisia ja rutiineja turvalliseen arkeen. Nyt nämä arjen peruspilarit horjuvat tai puuttuvat kokonaan. Vallitsevissa poikkeusoloissa nuorisotyö tärkeässä roolissa. Nuorisotyö ennaltaehkäisee nuorten ongelmia ja helpottaa perheiden arkea. Etäopiskelu, rajoitukset arjessa normaaleihin kontakteihin sekä ylipäättään poikkeusolojen tilanne herättävät nuorissa huolta ja epätietoisuutta. Monen nuoren kohdalla poikkeustila vaikuttaa perheen toimeentuloon ja vanhempien jaksamiseen. Mielenterveys- ja päihdeongelmat perheessä korostuvat entisestään, kun nuori on vailla koulun ja vapaa-ajan turvallisia aikuiskontakteja, harrastuksia ja kavereita.

Nuorisotyö tukee uudenlaisten arjen rutiinien syntymistä sekä ylläpitää harrastamista ja mielekästä tekemistä ja synnyttää siten turvallisuudentunnetta.

Nuorisotyössä kuunnellaan nuorten huolia, keskustellaan yhdessä heidän kanssaan sekä luodaan ja ylläpidetään toivoa. Toisaalta nuorisotyön avulla tarjotaan areenoita sekä ohjattuun että omaehtoiseen toimintaan, jotka piristävät sekä synnyttävät nuorissa onnistumisen ja yhteisöllisyyden kokemuksia. Nuorten mielialat vaihtelevat ja turhautuminen voi kasvaa, jos syntyy kokemus, että ei ole tekemistä. Tällä hetkellä nuoret hakevat tietoa ja turvaa erityisesti verkosta ja sosiaalisesta mediasta. Verkossa ovat myös nuorisotyöntekijät, jotka kohtaavat nuoria virtuaalisesti heidän suosimissaan kanavissa ja poikkeustilaa varten perustetuissa verkkopalveluissa. On tärkeää, että turvalliset nuorisotyöntekijät ovat mukana keskusteluissa, koska kaikki verkossa liikkuvat aikuiset eivät suinkaan sellaisia ole. Verkon välityksellä nuorisotyöntekijät voivat myös tukea yksittäisiä nuoria ja tarvittaessa kannatella heitä muita palveluja odottaessa.

Tilanteen pitkittyessä turhautuminen kasvaa. Nuorisotyöllä on keskeinen rooli perheen ulkopuolisena toimijana nuorten kasvaneella vapaa-ajalla. Poikkeustilanne loppuu joskus ja on tärkeää, että yhteys nuoriin säilyy poikkeustilan aikana. Tämä helpottaa myös aikanaan paluuta arkeen. Nuorisotyön keskiöön kuuluu nuoren ja nuorisotyöntekijän välinen luottamus, jonka saavuttaminen ei tapahdu hetkessä. Työvelvollisuuden päättymisen seurauksena nuorisopalveluissa ei välttämättä ole tarjota nuorille tutun työntekijän ohjausta ja tukea.

Poikkeusoloissa on haastavaa ohjata nuori tarvitsemiinsa palveluihin, joten erityisen tärkeää on pyrkiä pitämään tiiviisti yhteyttä nuorten kanssa, jotta prosessi ei tilanteesta huolimatta keskeydy. Nuorten useat palvelut esim. terapiat ovat siirtyneet etänä toteutettaviksi tai peruuntuneet kokonaan. Nuorisotyön rooli korostuu näissä tilanteissa.

Nuorten toimeentuloon liittyvät haasteet ovat nousseet vahvasti esille esim. työmarkkinatuen maksatuksen päättyessä. Nuoret eivät ole pystyneet varautumaan taloudellisen tilanteensa merkittävään heikkenemiseen. Taloudelliset haasteet ovat ko. kohderyhmän nuorilla merkittäviä ja he tarvitsevat näihin ammattilaisten tukea ja apua.

Nuorisotyön palvelujen piiriin on ohjattu nuoria muista palveluista, joita ei tällä hetkellä pystytä toteuttamaan. Paine nuorisotyötä kohtaan kasvaa poikkeusolojen jatkuessa todennäköisesti entisestään, jolloin nuorisotyön nykyiset resurssit eivät tule riittämään. Nuorten päihteiden käyttö huolestuttaa monella tavalla.

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston toiminnan osalta lähiopetus keskeytettiin 18.3.2020. ja opetus lopetettiin. Opiston lukuvuosi jatkuu 29.5. asti ja opetus on tavoitteellista opetussuunnitelman mukaista opetusta. Etäopetukseen siirtyminen ei olisi aiheuttanut lisäkustannuksia.

Etäopetus soveltuu hyvin musiikkiopiston opetukseen ja on yleisesti

käytössä monissa musiikkiopistoissa. Etäopetus tapahtuu opettajan ja oppilaiden yhdessä sopimilla tavoilla, virtuaalitunteina ja erilaisina etätehtävinä. Musiikkiopiston opettajilla oli valmiutta ja halukkuutta lähteä toteuttamaan etäopetusta ja ottaa käyttöön eri sovelluksia, jotka ovat helppokäyttöisiä esim. älypuhelimilla käytettäväksi.

Kansalaisopisto

Etäopetus soveltuu erinomaisesti hyvin moneen opiston kursseista ja oppiaineista. Kansalaisopisto aloitti etäopetukseen valmistautumisen 13.3.2020, kun saatiin tieto lähiopetuksen keskeytymisestä 16.3. alkaen aikuisten kurssien osalta. Ensimmäiset etäopetukset toteutuivat 16.3. alkaneella viikolla. Etäopetuksen käynnistäminen laajeni edelleen, kun loputkin opiston lähiopetustoiminnasta asteittain keskeytyivät vielä saman viikon aikana. Etäopetuksessa oli hieman yli 80 kurssia 23.3. Tällä aikataululla saatiin alkamaan kaikki kielet (9 eri kieltä, pois lukien tukiviittomat), musiikin yksilö- ja ryhmäopetuksen kursseja aikuisille, kirjallisuuden ja sanataiteen kursseja, teatteritaiteen kursseja, kuvataiteen ja kädentaitojen kursseja ja ikääntyvien yliopisto. Opistossa on käytössä peda.net verkko-oppimisolusta. Kun lähiopetus äkillisesti keskeytyi, ottivat opettajat erinomaisella ammattitaidolla ja rohkeudella käyttöön useita eri sovelluksia, jotka ovat helppokäyttöisiä esim. älypuhelimella käytettäväksi.

Etäopetuksen valmistelu ja toteuttaminen eivät aiheuttaneet lisäkustannuksia. Niin päätoimiset kuin tuntiopettajatkin tekivät työn osana normaalia opetuksen valmistelua. Päätoimisella henkilökunnalla on työnantajan puolesta kannettavat tietokoneet, mikrofoniiset kuulokkeet ja älypuhelimet. Tuntiopettajat käyttivät omia laitteitaan ja välineitään. Henkilökunta on tottunut osallistumaan koulutus- ja kokoustilanteisiin verkkoyhteydellä, mikä toimintatapa on vapaan sivistystyön kentällä arkipäivää. Etäopetusta edelleen kehitettäessä ja laajennettaessa kustannuksia muodostuu lähinnä eri sovellusten käyttö- ja lisenssimaksuista. Toistaiseksi on käytetty pääosin maksuttomia sovelluksia ja verkossa olevaa materiaalia, jota on tuotettu esim. valtion tukemissa hankkeissa ja on siten maksutonta ja kaikkien käytettävissä olevaa. Kuvataiteessa on toteutettu nettinäyttelyitä korvaamaan pois jääneitä keväänäyttelyjä.

Opetuksen toteuttaminen etänä olisi ollut mahdollista palauttaa vähintään etäopetuksena käynnistettyjen kurssien osalta. Tuntiopettajien kanssa olisi pitänyt neuvotella, mikäli toiminta olisi jatkunut suunniteltua pidempään keväällä.

Toiminnan keskeyttämisen ulkopuolelle on rajattu aikuisten perusopetus, jonka alkuvaihe kansalaisopistossa toteutetaan etänä 29.5. asti, jolloin lukuvuosi päättyy. Etäopetus sujuu pääosin hyvin.

Asiakkaiden suhtautuminen etäopiskelumahdollisuuteen kansalaisopistossa oli erittäin positiivinen. Digitalisaation hyödyntäminen on tällä hetkellä vapaassa sivistystyössä yksi keskeinen kehittämiskohde. Tämä näkyy kansalaisopistokentässä henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyvän koulutuksen tarjonnassa, Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamina hankkeina ja ylipäätään opistojen opetustarjonnassa. Salon kansalaisopistossakin useampi

opettaja on mukana verkossa tapahtuvassa digipedagogiikan koulutuksessa ja opistolla on menossa yhteinen OPH:n tukema hanke kahden muun opiston kanssa liittyen verkkoavusteisen opetuksen kehittämiseen. Vapaan sivistystyön yhtenä kulmakivenä on opetuksen mahdollisimman hyvä saavutettavuus, jota tavoitetta digitalisaation hyödyntäminen osaltaan tukee.

Kansalaisopiston lukuvuosi 2019-2020 päättyy 31.7. ja uusi lukuvuosi 2020-2021 alkaa 1.8. Uuden lukuvuoden suunnittelua tehdään 14.5 alkaen, jolloin opiston vakinainen henkilöstö palaa takaisin töihin.

Suunnittelu on aikaa vievää, koska se sisältää kurssisuunnitelmien laatimisen lisäksi kaiken yhteydenpidon tuntiopettajiin ja luennoitsijoihin sekä tilavarausten tekemisen, jotta kurssiaikataulut saadaan laadittua. Opiston toimintaa on yli 70 eri toimipisteessä ympäri kaupunkia ja määräaikaisia tuntiopettajia on yli 200. Suunnittelun tuloksena syntyy kurssiohjelma, joka jo pariin otteeseen on toteutettu vapaa-aikapalveluiden yhteisenä Salo vapaalla oppaana.

Kirjastopalvelut

Kirjastojen ollessa suljettuina voi Vaski-kirjastojen yhteisiä verkkopalveluja käyttää. Saatavana on elektronisia kirjoja ja lehtiä, elokuvia (Kirjastokino) ja musiikkia (Naxos Music Library).

Kirjastot edistävät olennaisella tavalla kansalaisten henkistä kriisinsietokykyä poikkeusoloissa. Perinteisten verkkopalvelujen turvaamisen ohella kirjastojen työpanosta tarvitaan digitaalisten palvelujen ja neuvonnan tarjoamiseen. Suuri osa suomalaisista iäkkäistä henkilöistä viettää kotona kriisinaikana useita viikkoja, jopa kuukausia, ja toisaalta koululaisia ja opiskelijoita tulisi voida tukea kaikin tavoin poikkeusolojen aikana. Kirjastopalvelujen olisi ollut mahdollista tuottaa digitaalisia palveluja verkossa esim. satutunteja lapsille, kirjavinkkauksia koululaisille ja tiedonhaun opastusta puhelimitse tai kuvayhteyden välityksellä.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta merkitsee hallitusaloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja toimittaa sen edelleen kaupunginhallitukselle sekä ehdottaa, että aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Vapaa-ajan lautakunnan kokoukset syksyllä 2020

3170/00.02.16.00/2019

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 43

Valmistelija: hallintoasiantuntija Jaana Säilä, jaana.saila@salo.fi,
p. 044 778 4005

Hallintosäännön 137 §:n mukaan toimielin pitää kokouksensa päättämänään aikana ja päättämässään paikassa. Kokous pidetään myös milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Vapaa-ajan lautakunta päätti 31.8.2017 pitämässään kokouksessaan, että lautakunnan varsinaiset kokoukset pidetään pääsääntöisesti kerran kuukaudessa torstaisin kaupungintalolla, kokoustila Katajassa alkaen klo 17.30.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta päättää, että vapaa-ajan lautakunta kokoontuu syksyllä 2020 seuraavasti:

to 27.08.

to 8.10.

to 12.11.

to 17.12.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kasirata Oy:n anomus Salon keilahallin vuokravapaudesta poikkeustilanteessa

1712/10.03.02.03.00/2020

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 44

Valmistelija: vapaa-aikajohtaja Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi,
p. 02 778 4700

Kaupunki on vuokrannut Salohallin alakerrassa sijaitsevan keilahallin Kasirata Oy:lle, joka on toiminut tiloissa pitkään kaupungin vuokralaisena. Vuokratilojen koko on 946 m². Vuonna 2011 tehty vuokrasopimus on esityslistan oheismateriaalina. Keilahallin kuukausivuokra on 3252 € (+ alv.), joka sisältää lämmön ja veden. Kesä- ja heinäkuun osalta vuokrasopimuksessa on sovittu, että keilahallin ollessa suljettuna kesäkuukausina, vuokraa ei kesä-elokuulta peritä enintään 60 päivältä, käytännössä kesä-heinäkuulta ei ole peritty vuokraa.

Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi vapaa-aikapalveluiden johtaja on päätöksellään (17.3.2020 § 1 ja jatkona 14.4.2020 § 1) vahvistanut Salohallin sulkemisen 13.5 asti. Keilahallin vuokralainen on ollut yhteydessä liikuntapalveluihin ja anonut vapautusta vuokranmaksusta huhti-toukokuulta keilahallin ollessa suljettuna poikkeustilanteen vuoksi. Hän on lähettänyt 2.4.2020 sähköpostitse seuraavan anomuksen:

"Anomus Salon keilahallin Kasirata Oy:n vuokravapaudesta

Pyydän Salon keilahallille vuokravapautta ensisijaisesti Huhti-, ja Toukokuulle 2020 koronaviruksen aiheuttamasta tilanteesta johtuen. Keilahalli on ollut suljettuna 17.3 Suomen hallituksen kehotuksesta sulkea kaikki urheiluhallit ja myöhemmin Suomen keilailuliitto ry vielä vahvisti määräyksellään kieltää kaikki kilpailutoiminta ja jos nyt vielä jotain toimintaa olisi jäänyt niin viimeiseksi Suomen hallitus on tehnyt päätöksen sulkea kaikki ravintolat ja kahvilat, meille ei oikein ole jäänyt mitään mahdollisuutta liiketoimintaamme.

Meillä on voimassa oleva keskeytysvakuutus mutta se ei kuulemma korvaa koronasta johtuvaa keskeytystä, olemme myös käyneet läpi kaikki Suomen hallituksen lupaamat avustukset, niitä ei ole on vaan lainoja ja jotakin kehittämiseen kohdistuvia osa rahoituksia.

Olemme käyneet tosiaan kaikki tietämämme kanavat läpi mutta helpotusta ei ole näkyvissä joten toivomme että tuo 2 kk vuokran poistaminen helpottaisi meitä aloittamaan syksyllä uudella innolla.

Ystävällisin terveisin
Raija Riihimäki
Kasirata Oy
0445420744"

Keilahallin vuokravapautusanomus on perusteltu eikä keilahallia ole mahdollista mm. valtioneuvoston asettamien kokoontumisrajoitusten vuoksi avata toukokuun aikana.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta päättää myöntää Kasirata Oy:lle vuokranvapautuksen Salohallin keilahallin vuokrasta huhti-toukokuun 2020 osalta koronavirustilanteen aiheuttaman keilahallin sulkemisen vuoksi.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kansalaisopiston ja liikuntapalvelujen maksuhyvitykset koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan jälkeen

1715/02.05.00.01/2020

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 45

Valmistelijat: vapaa-aikajohtaja Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi; p. 044 778 4700, rehtori Päivi Pölönen, paivi.polonen@salo.fi, p. 044 778 4562, taloussuunnittelija Maria Kulmala, maria.kulmala@salo.fi, p. 044 778 4017

Suomen hallitus totesi maanantaina 16.3.2020 Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Hallituksen linjausten perusteella aluehallintovirastot määräisivät, että koulujen, oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sekä kansalaisopistojen ja muun vapaan sivistystyön tilat suljetaan ja lähiopetus niissä keskeytetään. Hallitus määräsi myös mm. sisäliikuntatilat suljettaviksi.

Vapaa-aikapalveluiden johtaja on viranhaltijapäätöksellään 17.3.2020 § 1 vahvistanut liikuntapalveluiden ikääntyneiden liikuntatoiminnan, erityisryhmien liikuntatoiminnan sekä kansalaisopiston aikuisten vapaan sivistystyön lähiopetuksen keskeyttämisen Salon tartuntataudeista vastaavan ylilääkärin pyynnöstä jo 13.3. alkaen. Edelleen samalla päätöksellä vahvistettiin sisäliikuntapaikkojen ja saunojen sulkeminen sekä liikuntapalvelujen työikäisten, lasten ja nuorten toiminnan sekä kansalaisopiston lasten ja nuorten toiminnan keskeyttäminen 17.3. alkaen. Keskeytys tehtiin ensin 13.4 asti, mutta sitä jatkettiin 14.4.2020 tehdyllä päätöksellä (vapaa-aikajohtaja § 1) 13.5 asti. Keskeytys jatkuu sisäliikuntapaikkojen osalta vähintään 13.5 asti ja kurssitoiminnan osalta vähintään toukokuun loppuun asti.

Kaupunginhallitus päätti 23.3.2020 § 111 vapaa-aikapalvelujen henkilöstön palkanmaksun keskeyttämisestä erittäin laajalti, jonka vuoksi edellä mainittujen lisäksi myös ulkoliikuntapaikat suljettiin 24.3. alkaen (vapaa-aikapalveluiden johtaja 26.3.2020 § 2).

Kansalaisopiston sekä liikuntapalvelujen toiminnan osalta kurssimaksut on joko laskutettu tai maksettu verkkomaksulla lukukauden loppuun asti. Osa kansalaisopiston lyhytkursseista ja liikuntapalvelujen vesiliikunnan kursseista ei ollut vielä alkanutkaan poikkeustilanteen alkaessa ja näiden osalta verkkomaksulla maksetut kurssimaksut, jotka pieni osa osallistujista oli ehtinyt jo maksaa, palautetaan täysimääräisesti.

Asiakaskohtaisten maksatustietojen selvittäminen tulee aiheuttamaan lisätöitä, minkä vuoksi alle 10 euron maksupalautuksia ei ole kannattavaa tehdä. Euromäärältään pienistä maksupalautuksista aiheutuvat lisäkustannukset nousevat palautettavaa summaa suuremmaksi. Laskutus- ja perintäohjeiden euromääräisten rajojen mukaisesti kaupungin pienimmän yksittäisesti lähetettävän laskun raja on 10 euroa. Hyvitysten maksaminen on työmäärältään pienlaskutukseen verrattavaa mutta työtä lisää maksatustietojen selvittäminen. Kurssitoiminnan maksut kansalaisopiston lukuvuoden 2019-2020 ja

liikuntapalvelujen kevään 2020 keskeytettyjen kurssien osalta hyvitetään asiakkaille seuraavasti:

Kansalaisopisto

Keskeytyneitä kursseja on noin 280 ja niillä on ollut osallistujia hieman yli 4000. Toteutumatta jääneitä käyntikertoja on näillä kursseilla ollut 1-15 keskiarvon ollessa noin 4. Vuoden 2019 alusta alkaen voimassa olleessa maksutaulukossa kurssihinnoitteluissa on kurssikohtainen perusmaksu, jota ei kurssin keskeytyessä palauteta. Palautus kohdistuu toteutumatta jääneisiin kurssikertoihin. Sellaisia kursseja, joista kertyy palautettavaa vähintään 10 euroa, on arviolta noin 50-60. Palautusta saavia asiakkaita on n. 600.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen kurssien osalta kurssimaksupalautuksia tulee yhteensä n. 700 osallistujalle. Alennusta saavien osallistujien (opiskelijat, työttömät, eläkeläiset) osalta hyvitykset ovat pienempiä. Pitämättä jääneiden kurssikertojen määrä vaihtelee 4-8 kerran välillä riippuen kurssin viikonpäivästä sekä päättymispäivästä.

- kurssimuotoiset vesijumpat hyvitys enintään 64 € / osallistujia
- työikäisten saliliikuntaryhmät hyvitys enintään 35 € / osallistuja
- lasten saliliikunnan ryhmät hyvitys enintään 21 € / osallistuja
- senioritavis hyvitys 17,50 € / osallistuja

Liikuntapalvelut ja kansalaisopisto voivat sähköiseen ilmoittautumisjärjestelmään vietyjen tietojen avulla lähettää jokaiselle kurssilaiselle sähköpostin tai tekstiviestin, jolla ilmoitetaan maksuhyvityksen mahdollisuudesta niille, joiden hyvitys kurssimaksusta on vähintään 10 euroa. Keskeytetyn toiminnan osalta vähintään 10 euron suuruisen maksuhyvityksen saa jokainen, joka pyydettäessä ilmoittaa tilinumeronsa ohjeen mukaisesti kansalaisopistolle tai liikuntapalveluille hyvityksen tekemistä varten. Tilinumero on ilmoitettava viimeistään 31.7.2020 mennessä. Mikäli hyvityksen arvo on alle 10 euroa, hyvitystä ei makseta.

Maksut palautuvat ilmoitetuille asiakkaiden tileille vuoden 2020 aikana, mutta tarkkaa päivämäärää hyvitysten maksamisille ei voida vielä antaa.

Asiakkaiden tasapuolisen kohtelun vuoksi (esim. eri-ikäisten liikuntatoiminnan osalta) myös vuosi- ja sarjakorttien osalta hyvitykset rajataan yli 10 € hyvityksiin. Liikuntapalvelujen vuosikorttien (tai 6 kk korttien) osalta aikahyvitystä (keskeytysajalta) annetaan pyydettäessä, mikäli joko liikuntatoiminnan tai liikuntapaikkojen aukiolon keskeytyksen kesto ylittää alla ilmoitetun ajan, jolloin keskeytyksen kesto on rahallisesti yli 10 € arvoinen. Tämä edellyttää, että ostettu kortti on ollut voimassa koko keskeytysajan.

Sarjakorttien (uimahalli, Ollikkalan kuntosali) osalta tilanne poikkeaa hieman vuosikorteista, sarjakortin rahallinen arvo riippuu jäljellä olevista käyntikerroista. Mikäli jäljellä olevien käyntikertojen arvo on yli 10 €, annetaan aikahyvitys pyydettäessä.

Hyvitystä on pyydettävä viimeistään 30.10. mennessä ja kortti/ sähköinen avain, jolle hyvitystä pyydetään, on esitettävä. Korttien voimassaoloaika jatketaan tällöin enintään keskeytysajan mittainen aika, rahaa ei palauteta. Jos kortti on ollut voimassa vain osan keskeytysajasta, hyvitystä ei saa mikäli 10 e arvo ei täyty.

Jos uimahalli ja kuntosalit avataan 1.6. ja liikuntatoiminta käynnistyy samasta ajankohdasta, hyvitykseen oikeuttava aika ei täyty Virkisty virtaa-kortin eikä Pirteyttä Päiviin-eläkeläisliikuntakortin osalta. Tällä hetkellä odotetaan aluehallintoviraston tarkempia ohjeita sisäliikuntapaikkojen avaamisesta 1.6. alkaen.

- Virkisty virtaa-kortti (hinta 25 € / 6 kk) > aikahyvitys, mikäli keskeytyksen kesto yli 2,5 kk
- Pirteyttä Päiviin -eläkeläisliikuntakortti (hinta 40 € / vuosi) > aikahyvitys, mikäli keskeytyksen kesto yli 3 kk
- Eläkeläisten uinti- ja liikuntakortti (hinta 30 € / 6 kk) > aikahyvitys, mikäli keskeytyksen kesto yli 2 kk
- Eläkeläisten uinti- ja liikuntakortti (hinta 55 € / 12 kk) > aikahyvitys, mikäli keskeytyksen kesto yli 2 kk
- Uimahallin vuosikortit (aikuiset 450 € ja lapset 200 €) > aikahyvitys koko keskeytysajalta
- Kuntosalien vuosikortit > Kuntosalit avataan aikaisintaan 1.6, jolloin keskeytyksen kesto on 2,5 kk. Aikahyvitys annetaan Ollikkalan, Halikon ja Perniön kuntosalien vuosikorttien ja Kiskon, Perttelin, Kuusjoen, Muurlan ja Kiikalan aikuisten vuosikorttien osalta siinä tapauksessa, että kortit ovat olleet voimassa koko keskeytysajan. Päättyneiden korttien osalta tilanne tulee tarkastaa tapauskohtaisesti.

10 € hyvityksen arvo ei täyty Kiskon, Perttelin, Kuusjoen, Kiikalan ja Muurlan alennusryhmien vuosikorttien osalta eikä Särkisalon ja Suomusjärven kuntosalien vuosikorttien (aikuiset ja alennusryhmät) osalta eli näiden osalta hyvitystä ei anneta. Mikäli kuntosaleja ei avata 1.6, hyvitystä saavien määrä mahdollisesti laajenee ja vapaa-aikajohtaja päättää näistä erikseen tämän päätöksen linjauksen mukaisesti.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta päättää maksuhyvityksistä seuraavasti:

1. Kansalaisopiston lukuvuoden 2019-2020 ja liikuntapalvelujen kevään 2020 keskeytettyjen kurssien osalta kurssimaksut hyvitetään asiakkaille silloin, kun hyvityksen rahallinen arvo on vähintään 10 euroa ja kun asiakas on ilmoittanut tilinumeronsa viimeistään 31.7.2020 mennessä.
2. Liikuntapalvelujen vuosikortteille annetaan yllä esitetysti keskeytyksen kesto vastaava määrä lisäaikaa silloin, kun keskeytyksen kestosta aiheutuva rahallinen haitta on vähintään 10 euroa ja kun asiakas on pyytänyt hyvitystä viimeistään 30.10. mennessä. Rahaa ei palauteta.
3. Valtuuttaa vapaa-aikajohtajan tekemään maksuhyvityspäätökset

vuosikorttien osalta tämän päätöksen linjauksen mukaisesti, mikäli sisäliikuntatilat eivät aukea vielä 1.6. tai mikäli ohjattua liikuntatoimintaa ei voida järjestää 1.6. alkaen.

Päätös:

Esittelijä muutti päätösehdotustaan kohdan 1. osalta niin, että määräpäiväksi muutetaan 31.7.2020 sijasta 30.10.2020.

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Viranhaltijapäätökset

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 46

Vapaa-ajan lautakunnan kokousjärjestelmään on julkaistu ajalla 23.4. – 13.5.2020 tehdyt viranhaltijapäätökset.

Toimielimellä on oikeus ottaa käsiteltäväkseen asia, jossa alempi viranomainen on tehnyt päätöksen. Otto-oikeudesta säädetään kuntalain 92 §:ssä.

Hallintosäännön 48 §:n mukaan asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunta tai sen puheenjohtaja, sivistyspalveluiden johtaja, sosiaali- ja terveystyöpalveluiden johtaja tai kaupunkikehitysjohtaja.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyy päätökset täytäntöön pantaviksi siltä osin kuin ne kuntalain mukaan ovat otettavissa lautakunnan käsittelyyn.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Muut mahdolliset asiat

Vapaa-ajan lautakunta 14.05.2020 § 47

Etäkokouksia päätettiin jatkaa kesäkuun loppuun asti.

Keskusteltiin uimahallin kesäajasta ja kirjaston avaamisesta.

**OIKAISUVAATIMUSOHJEET
JA VALITUSOSOITUS****MUUTOKSENHAKUKIELLOT****Kieltojen perusteet**

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät:

38, 39, 40, 41, 42, 43, 46, 47

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät:

44, 45

Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Oikaisuvaatimus-
viranomainen
ja -aika**

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen / hankintaoikaisuun.

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Salon kaupungin vapaa-ajan lautakunta
PL 77, 24101 Salo
puh. 02 7781
käyntiosoite: Tehdaskatu 2
sähköposti: kirjaamo@salo.fi

Oikaisuvaatimuspykälät:

44, 45

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Hankintaoikaisu pykälät:

Oikaisuvaatimus / hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

**Oikaisuvaatimuksen
sisältö**

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

VALITUSOSOITUS**Valitusviranomainen
ja -aika**

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4 / PL 32
20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus, pykälät:	Valitusaika	päivää
----------------------------	-------------	--------

Hallintovalitus, pykälät:	Valitusaika	päivää
---------------------------	-------------	--------

Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite	Pykälät	Valitusaika	päivää
--	---------	-------------	--------

Markkinaoikeus Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki puh. 029 564 3300 sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi			päivää
---	--	--	--------

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisäännästä.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asianmiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §)

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite postinumero Pykälät

Valitusasiakirjat on toimitettava 1): nimi, osoite postinumero Pykälät

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Lisätietoja

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

- 1) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.